

Exempel på ägardirektiv avseende X-stads Återvinning AB med kommentar

Detta ägardirektiv avser X-stads Återvinning AB, (556xxx-xxxx), (nedan kallat bolaget) och har fastställts på bolagsstämman 2012-xx-xx...

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs av X-stads kommun. Bolaget är en del av kommunens verksamhet. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, fastställda av bolagsstämman.

2. Kommunernas direktivrätt

Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen och offentlighets- och sekretesslagen, eller strider mot bolagets intresse.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

3. Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt 6 kap. 1 § kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente. Ledningsfunktionen har i kommunen även förtydligats med en särskild företagspolicy.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse.

Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommentar: Här betonas kommunstyrelsens ägarroll mot bakgrund av de nya reglerna i 6 kap. 1 a § KL. Paragrafen ifråga kan bidra till att Teckal-kriterierna uppfylls.

4. Sekretess

Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägaren får uppgiften uteslutas. Bolaget ska i så fall uppge att strykning/utelämnande skett.

5. Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen.

Bolaget får ej heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolaget har till uppgift att

- aktivt genomföra ägarkommunens avfallsplan samt initiera erforderliga förändringar och uppdateringar av renhållningsföreskrifterna och avfallsplanen för kommunen;
- utforma förslag till renhållningstaxa
- aktivt arbeta för att bidra till att uppnå EU:s, nationella och lokala miljömål;
- aktivt informera allmänheten, företag, skolor, bostadsföretag m.fl. om miljöfrågor relaterade till avfallsområdet, ägarkommunernas avfallsplan och bolagets egen verksamhet
- i dialog med hushållskunder tillhandahålla optimala lösningar för hållbar, kretsloppsanpassad återvinning så att kunden på ett enkelt och miljöriktigt sätt kan hantera sitt avfall
-

6. Bolagets ändamål

Syftet och målsättningen för bolagets verksamhet är, utöver vad som anges i bolagsordningen,

- att minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid generering och hantering av avfall,
- att minska resursanvändningen och främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin, i enlighet med direktiv 2008/98/EG.
- att även i övrigt uppfylla de mål som anges i art. 191 – 193 i EUF-fördraget, avfallsdirektivet 2008/98/EG och i svensk miljölagstiftning.

I verksamheten ska bolaget iakttä livscykelänkandet. Bolaget ska eftersträva att vara ledande inom sitt verksamhetsområde, bl.a. genom att se till att verksamheten tar sin utgångspunkt i ett miljömässigt modernt förhållningssätt.

I p. 5 och 6 anges mer utförligt vad bolaget ska göra och det kommunala ändamålet med verksamheten. En bolagsordning brukar i regel vara kortfattad. Här kan ägaren närmare ange vad som ska gälla. Den här bestämmelsen har betydelse för huruvida Teckal-kriterierna kan anses uppfyllda. Bestämmelserna ska ses som exempel och måste anpassas från fall till fall.

7. Fullmäktiges ställningstagande

Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräknningen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska bolaget samråda med kommunstyrelsen. i ägarkommunerna.

Den här punkten ska ses i ljuset av Parking Brixen-målet C-458/03, där bolaget ansågs ha för stor frihet att fatta väsentliga beslut för bolaget. Se t.ex. p. 68. Fullmäktige kan inte genom ett ställningstagande enligt 3 kap. 17 § KL hindra att ett beslut av annan innebörd fattas av bolaget. Mot den bakgrunden har § 14 flutit in i bolagsordningen. Rent kommunalrättsligt kan dock ett beslut, som inte finns i katalogen i § 14 i bolagsordningen, vara av sådan art att fullmäktiges ställningstagande behövs. Bolaget påminns om detta i den här paragrafen.

8. Förvaltningsberättelsen

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.

Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 1 a §§ kommunallagen.

Här ser man till att styrelsen i årsredovisningen gör en redogörelse, anpassad till vad kommunstyrelsen ska bedöma enligt 6 kap. 1 a § KL. Också lekmannarevisorn ska kunna upprätta granskningsrapport mot bakgrund av konkreta uppgifter i årsredovisningen.

9. Granskningsrapporten

Det åligger bolagets lekmannarevisorer att i årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om bolaget brister i de avseenden som omnämns i första stycket.

Här ser kommunen till att lekmannarevisorerna gör den granskning och kontroll som kommunstyrelsen behöver för att utöva sin uppsikt enligt den nya 6 kap. 1 a § KL.

10. Ekonomiska mål

Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor.

Bolaget ska nå ett resultat i verksamheten som medger avkastning på ägarnas insatta kapital motsvarande.....

Bolaget ska eftersträva att vid varje tillfälle ha en soliditet på.....

11. Finansiering

Bolagets verksamhet finansieras via taxor. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Renhållningstaxan ska antas av kommunfullmäktige.

12. Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska

initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

Bolaget ska till kommunstyrelsen redovisa bolagets ställning och resultat per den 31/3, 30/6, 30/9 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma ägarkommunerna på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på bolagets verksamhet.

Kommunstyrelserna ska utan dröjsmål få del av

- protokoll från bolagsstämma
- protokoll från styrelsesammanträde
- bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisor.

Bolagets styrelse, VD och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst en gång per år (ägardialog).

Detta är ytterligare ett moment i den kontroll kommunen utövar över bolaget.

13. Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår. Fastställd verksamhetsplan och budget ska tillställas kommunen senast den

14. Kommunal koncernredovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614) om kommunal redovisning.

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

15. Suppleanter

Suppleanterna inträder enligt följande.....

Suppleant ska kallas till styrelsens sammanträden. Icke tjänstgörande suppleant har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Suppleant som ej tjänstgör ska åläggas att iaktta samma tystnads- och lojalitetsplikt som ledamot.

16. Taxa för utbekommande av allmänna handlingar

Bolaget ska tillämpa den för X-stads kommun vid var tid gällande taxan för utbekommande av allmänna handlingar.

17. Arkivreglemente

X-stads kommuns arkivreglemente ska tillämpas i bolaget.

Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i X-stads kommun.

18. Bolagsstämma

Bolaget ska årligen senast före utgången avmånad hålla bolagsstämma/årsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämman ska ske. Information om bolagsstämman med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunernas hemsida.